

Workshop Sommermøde 2016

Systematik i socialt arbejde

Mette Lise Spendrup (VIA) - Anne-Mette Rosendal (VIA)
Mette Vinggaard (UCL)- Trine Østerbye Clausen (UCL)

1. Baggrunden for projektet og opbygningen af håndbogen
2. Begrebet systematik i socialt arbejde med fokus på analyse
3. Gruppedrøftelser
4. Opsamling og diskussion

Materialalets opbygning og baggrund

Socialrådgiveruddannelsernes arbejdsgruppe om
undervisning i systematik i socialt arbejde

Ny bekendtgørelse og national studieordning 1.2.2012

- *"Børnergruppen" kortlægning af Socialrådgiveruddannelsen:*
- *"det er væsentligt, at socialrådgiveren har velfunderede kompetencer til at foretage undersøgelses- og udredningsarbejde samt løsningsvalg. Der er behov for, at socialrådgiveruddannelsen sikrer de studerende redskaber til træning i en systematisk professionel sagsbehandling og udredning"*

Bekendtgørelsen som trådte i kraft 1.2.2012

- Det indarbejdes i bilaget til bekendtgørelsen om viden, færdigheder og kompetencer:
- *"systematisk planlægge og gennemføre undersøgelses- og sagsforløb" og "foretage begrundede valg af analyse- og løsningsmodeller på baggrund af aktuel relevant viden og dokumenterede erfaringer".*

Børnergruppens anbefalinger

1. Generel styrkelse af de studerendes kompetence til at arbejde systematisk
2. At de studerende *lærer at anvende* sagsbehandlingsmetoder og socialfaglige metoder, som fx ICS og VUM m.fl. og ikke blot have kendskab til socialfaglige metoder
3. De studerende bør have en systematisk undervisning i journalisering.
4. Der sættes generelt fokus på digitalisering på uddannelserne, hvor de studerende kan have mulighed for at anvende it-baserede systemer.
5. Etablering af forpligtende erfaringsnetværk for undervisere og medarbejdere fra praksisfeltet.

Undervisningsmaterialets opbygning

- Hensigten med undervisningsmaterialet er at imødekomme arbejdsgruppens tre første anbefalinger om at styrke de færdiguddannede socialrådgiveres kompetencer til at arbejde systematisk.
- I materialet er der fokus på ideer og konkrete handleanvisninger til generel systematisk tænkning og på at lære at anvende socialfaglige metoder indenfor beskæftigelses- udsatte voksne- og børn og unge området.

Undervisningsmaterialets opbygning

- De første seks moduler inden praktikken:
- Modul 1: Sociale problemer og socialt arbejdes praksis
- Modul 2: Socialrådgivning, udvikling, rammer og praksis
- Modul 3: Socialt arbejde på beskæftigelsesområdet
- Modul 4: Socialt arbejde med voksne udsatte og voksne med handicap
- Modul 5: Socialt arbejde med udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap og deres familier
- Modul 6: Socialt arbejdes organisering og praksis

Undervisningsmaterialets opbygning

1. Hvad er systematik i socialt arbejde? Hvordan definerer vi systematik? Forskellige systematiske arbejdsmåder
2. Kompetencer i forhold til at arbejde systematisk, herunder hvordan kan man arbejde systematisk. Hvad forstår vi begreberne beskrivelse, analyse, handling og opfølgning?
3. Afsnit om målgrupperne: Beskæftigelse, Børn og unge, Udsatte voksne og voksne med handicap
4. Konkrete opgaver til de forskellige målgrupper

Begrebet systematik i socialt arbejde – med fokus på analyse

Arbejdsprocessen i projektet

- Gennemlæsning og diskussion af eksisterende litteratur. Hvad vil det sige at arbejde systematisk, mundtligt, skriftligt, og hvordan kan vi afgrænse det, f.eks. har både helhedssyn og metodediskussionen også indvirkning for hvordan systematik kan forstås.
- Sammenskrivning af den eksisterende litteratur og gennemgang og udvikling af opgaver der kan fremme færdigheder og kompetencer i forhold til at arbejde systematisk
- Netværksmøde med praktikere:
- **Pointer:**
- Der sættes for meget lighedstegn mellem systematik og de forskellige lovpligtige redskaber indenfor socialt arbejde f.eks. § 50.
- Analysefasen svar at skelne fra vurderingen og ofte bliver den ikke skrevet ned.
- En socialfaglig analyse adskiller sig fra en akademisk analyse

Egelund og Hillgaard om systematik i socialt arbejde

"Systematik i de processer, som sættes i værk, og i videregivelsen af resultater er nødvendige, hvis man selv skal vide, hvad man gør, og skabe klarhed i forhold til andre"

Grundmodel (fra 1990'erne)

1. Undersøgelse/problemformulering
2. Vurdering/planlægning
3. Handling/behandling
4. Opfølgning/kontrol/evaluering

Analysefasen ekspliciteres....

"I en analyse opløser man en helhed i dens bestanddel for at undersøge deres særlige egenskaber og finde ud, hvordan de hænger sammen, og hvilken betydning de har i helheden (Andersen, 2008). Analysen skal lede frem til en fortolkning, der kan give en mere samlet og dybere forståelse af situationen. (..) I analysens anden del inddrages viden" (Kildedal, 2013: 109)

Fokus på analyse/anvendelse af viden

Alminde m.fl. har i bogen "Social analyse og handling" beskrevet et refleksionsredskab, der ikke dikterer brug af bestemt viden, men forudsætter eksplicit brug af forskning, erfaringsbaseret viden og teori.

- Kalder analysefaser for viden og kritisk forholden sig til viden
- Udarbejdet i samarbejde med praksis

Analyse

- Først skal oplysningerne analyseres. Det vil sige at de må systematiseres og der må skabes overblik over oplysningerne og over hvordan de forskellige oplysninger spiller sammen, og de må fortolkes i lyset af faglig viden (Henriksen, 2015, s. 63)

Vores opsamling på punktet analyse

- Anvendelse af viden eller analyse handler således ikke kun om at lave en beskrivelse for herefter at inddrage teoretisk viden og forskningsviden til at lave en analyse af borgerens situation (akademisk analyse). Den viden socialrådgiveren anvender i analysen, dannes i et sammenspil mellem borgerens viden, erfaringsbaseret viden og forskningsviden. Derudover skal inddrages viden om kontekstuelle forhold fx om, hvordan det sociale arbejde indgår i samfundsmæssige sammenhænge.

Spørgsmål

- Hvad betyder analyse for Jer og hvordan adskiller I denne fra vurderingen?
- Hvordan håndterer vi usikkerheden i forhold til viden i analysefasen
 - Hvornår har socialrådgiveren indsamlet tilstrækkelig viden fra og om borgeren?
 - Hvornår har vi inddraget teori nok?
 - Hvordan og hvornår har vi forholdt os kritisk nok til egen brug af viden?
- Hvordan underviser I i analyse, og hvad er jeres erfaringer i forhold til udfordringer (mundtlig/skriftlig f.eks. journalisering)?

Håndbogen kan findes på:

- [https://www.ucviden.dk/portal/da/publications/systematik-i-socialt-arbejde\(9ad1b0a8-ba91-43f4-8329-5a4cb362a17e\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/publications/systematik-i-socialt-arbejde(9ad1b0a8-ba91-43f4-8329-5a4cb362a17e).html)